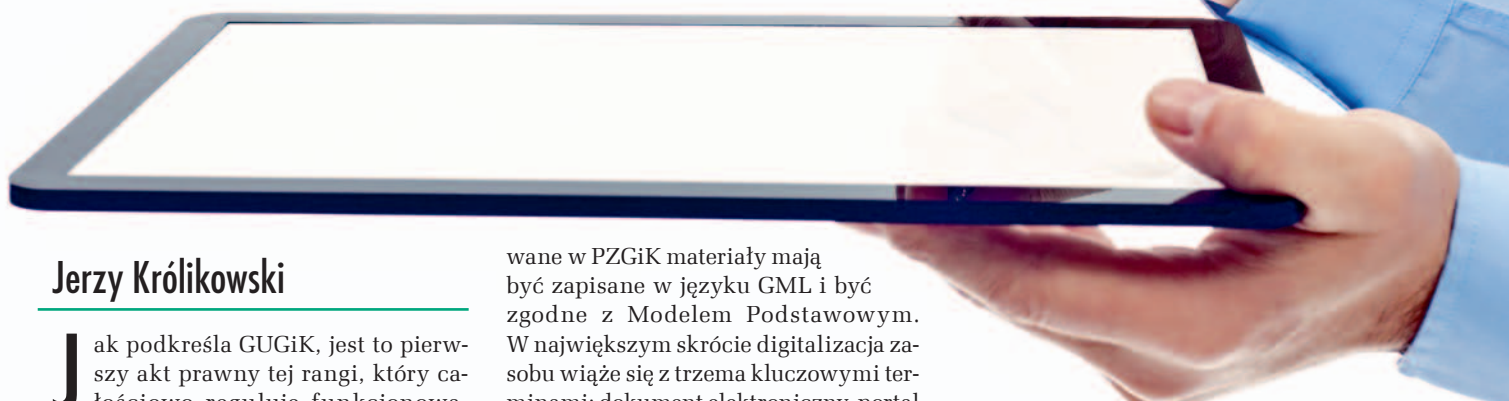

Koniec z papierową geodezją?

W pełni cyfrowy państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny, możliwość zamawiania danych z ośrodka oraz zgłaszania robót i płacenia przez internet – te i wiele innych udogodnień mają być od 2020 r. standardem w całym kraju. Tak przynajmniej zakłada rozporządzenie *ws. organizacji i trybu prowadzenia PZGiK*, które wejdzie w życie na początku przyszłego roku.

Jerzy Królikowski

Jak podkreśla GUGiK, jest to pierwszy akt prawny tej rangi, który całościowo reguluje funkcjonowanie państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (PZGiK). Nie licząc nowelizacji przepisów *ws. ewidencji gruntów i budynków*, to jednocześnie ostatnie rozporządzenie do ustawy *o infrastrukturze informacji przestrzennej*. Jest ono zresztą ściśle powiązane z pozostałymi aktami wykonawczymi. Wprowadzone przezeń rozwiązania dotyczące wymiany danych są bowiem dostosowane do pojęciowych modeli danych i schematów aplikacyjnych ustalonych w wcześniejszych rozporządzeniach.

Jak napisano w ocenie skutków regulacji, rozporządzenie *ws. PZGiK* jest odpowiedzią na lawinowy przyrost danych w zasobie, a także na postęp technologiczny, jaki dokonał się w ostatnich latach w geodezji i kartografii. Czy pchnie ono wreszcie wszystkie ośrodki dokumentacji w XXI wiek?

• Elektronika to podstawa

Najważniejsze założenie tego aktu głosi, że zasób ma mieć postać elektroniczną. Zgodnie z tym i innymi rozporządzeniami do ustawy *o infrastrukturze informacji przestrzennej*, przechowy-

wane w PZGiK materiały mają być zapisane w języku GML i być zgodne z Modelem Podstawowym. W największym skrócie digitalizacja zasobu wiąże się z trzema kluczowymi terminami: dokument elektroniczny, portal internetowy oraz system PZGiK.

Według rozporządzenia **dokument elektroniczny** (zgodny z ustawą *o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne*) ma stanowić podstawową formę materiałów i zbiorów danych gromadzonych w zasobie. W tej postaci będą one zarówno przechowywane, jak i udostępniane. W tym drugim przypadku mają być uwierzytelniane bezpiecznym podpisem elektronicznym, podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP lub (tylko w przypadku zgłaszania prac) przy użyciu certyfikatu cyfrowego systemu informatycznego działającego w danym ośrodku.

Za pomocą dokumentu elektronicznego będzie można także złożyć w ODGiK-u wniosek o udostępnienie materiałów. Potrzebny będzie do tego albo podpis elektroniczny, albo ePUAP (krótko mówiąc, od któregoś z nich nie da się już uciec). Wciąż jednak wniosek taki będzie mógł mieć formę papierową. Jeśli w ramach jakiejś roboty zgłaszane będą materiały analogowe, obowiązkiem ośrodka jest ich natychmiastowa digitalizacja.

Materiały udostępniane w formie elektronicznej powinny być przekazywane albo na cyfrowym nośniku, albo przez „portal internetowy”. W rozporządzeniu określono jego minimalny zestaw jego funkcji:

- dostęp do materiałów zasobu i możliwość ich przeglądania przez osoby uprawnione;
- zgłaszanie prac i przekazywanie ich wyników do zasobu;
- składanie wniosków o udostępnienie materiałów zasobu oraz przekazywanie ich w postaci dokumentów elektronicznych;
- przyjmowanie drogą elektroniczną opłat za udostępnianie materiałów;
- możliwość udostępniania i korzystania z sieciowych usług infrastruktury informacji przestrzennej.

Należy zaznaczyć, że w rozporządzeniu nie określono terminu, do którego w ośrodkach należy uruchomić taki portal. Krótko mówiąc, jest on nieobowiązkowy.

Sercem każdego ośrodka ma być „system PZGiK” służący do pozyskiwania, ewidencjonowania, przechowywania, udostępniania oraz zabezpieczania ma-

teriałów zasobu. Ma on spełniać minimalne wymagania określone w ustawie o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz umożliwiać:

- prowadzenie rejestru zgłoszeń prac geodezyjnych,
- wspieranie i monitorowanie procesów przyjmowania, w tym kontroli, materiałów PZGiK,
- prowadzenie ewidencji materiałów, w tym tworzenie dla nich metadanych,
- wspieranie procesów udostępniania materiałów, w tym drogą elektroniczną, a w szczególności za pomocą usług sieciowych.

W tym ostatnim punkcie usługi wyszczególniono nie przypadkiem. Mają one bowiem stanowić podstawę do wymiany danych pomiędzy ośrodkami dokumentacji: powiatowymi, wojewódzkimi oraz centralnym. W rozporządzeniu określono, co każdy z nich ma udostępnić w ten sposób pozostałym. Usługi sieciowe mają także służyć do przekazywania materiałów wykonawcom prac geodezyjnych (oprócz tego przewidziano także użycie nośnika danych).

Istotną funkcją systemu PZGiK jest automatyczne generowanie i zapisywanie kopii zapasowych. Co więcej, rozporządzenie wymaga, by dla niektórych rejestrów kopie te były przynajmniej raz na kwartał rejestrowane także na nośnikach zewnętrznych, które muszą być przechowywane poza budynkiem ośrodka.

• Klauzule, wnioski i identyfikatory

W rozporządzeniu zrezygnowano z dotychczasowego podziału zasobu, na: bazowy, użytkowy i przejściowy. W ten sposób mają być zniesione ograniczenia w dostępie do danych z zasobu bazowego. Zlikwidowano także podział na grupy asortymentowe, wprowadzając jednolite zasady ewidencjonowania materiałów. Teraz każdy element PZGiK będzie mieć tzw. identyfikator ewidencyjny materiału zasobu. Składa się on z czterech członów, np. C.PL.2012.123. Pierwszy określa część zasobu (centralny, wojewódzki, powiatowy). Drugi poprzez identyfikator TERYT informuje o właściwości miejscowej organu prowadzącego ewidencję. Trzeci oznacza rok przyjęcia do zasobu, a czwarty to kolejna liczba naturalna określająca numer materiału przyjęty w danym roku. Własne identyfikatory będą miały także wszystkie dokumenty wchodzące w skład operatu – np. C.PL.2012.123_22.

Rozporządzenie zakłada, że każdy materiał będzie opisany nie tylko identyfikatorem, ale jeszcze 18 innymi ele-

mentami (plus czterema dodatkowymi dotyczącymi map). Mają one informować np., w wyniku jakiej pracy geodezyjnej dany materiał powstał, a jeżeli nie jest efektem roboty, to w jaki sposób go pozyskano. Nowe przepisy zakładają, że materiały PZGiK podlegają wpisaniu do ewidencji niezwłocznie po ich pozyskaniu przez właściwy organ lub też po odnotowaniu pozytywnego wyniku kontroli roboty.

W odróżnieniu od funkcjonujących w poprzednim stanie prawnym 14 klauzul nadawanych na materiałach w PZGiK teraz będą już tylko trzy. Dotyczą one:

- materiałów zasobu, w tym operatów technicznych, wpisanych do ewidencji materiałów;
- ich kopii;
- dokumentów będących rezultatem geodezyjnych pomiarów sytuacyjnych oraz wysokościowych.

Z punktu widzenia wykonawstwa ważną zmianą są nowe wzory identyfikatorów zgłoszenia pracy geodezyjnej i kartograficznej. Odchodzą więc określone w instrukcji O-4 KERGI oraz KERK-i, a w ich miejsce wprowadzono identyfikator w następującej postaci:

ABC.123.78.2.2011.JK2, gdzie:

- 1) ABC oznacza komórkę organizacyjną,
- 2) 123 to symbol klasyfikacji z wykażu akt,
- 3) 77 to numer sprawy rozpoczętej w danym roku w danej komórce w ramach danego symbolu klasyfikacyjnego,
- 4) 2011 to rok, w którym rozpoczęto sprawę,
- 5) 78 to numer sprawy będącej podstawą wydzielenia grupy spraw w danym roku w danej komórce w ramach danego symbolu klasyfikacyjnego,
- 6) 2 to numer sprawy w ramach grupy spraw oznaczonej w tym przypadku liczbą 78,
- 7) JK2 oznacza zaś symbol prowadzącego sprawę.

Na nowych zasadach będzie również prowadzony rejestr wniosków o udostępnienie danych z zasobu – rozrządzenie określa jego formę, w tym specjalny identyfikator. Po otrzymaniu takiego wniosku organ prowadzący zasób będzie mieć obowiązek niezwłocznego sprawdzenia, czy może on być zrealizowany. Jeśli tak, należy ustalić wysokość opłaty – również niezwłocznie. Tak samo szybko ma nastąpić udostępnienie materiałów po przedstawieniu dowodu wniesienia opłaty. Poza wyjątkowymi sytuacjami udostępnieniu podlega wyłącznie kopia. Dane mogą być przekazywane albo przez internet, albo na nośniku cyfrowym.

• Nie wszystko naraz

Rozporządzenie *ws. organizacji i trybu prowadzenia PZGiK z 5 września 2013 r.* ukazało się w Dzienniku Ustaw 7 października (poz. 1183). W życie wejdzie po trzech miesiącach, czyli 8 stycznia 2014 roku. Nie oznacza to jednak, że wszystkie przewidziane przez te przepisy zmiany zaczną już wówczas obowiązywać. Do tego czasu ośrodki mają obowiązek zamknąć swoje rejestry i ewidencje – od 8 stycznia muszą być już prowadzone na nowych zasadach, a więc np. zgłaszane po tym terminie roboty będą otrzymywały nowe identyfikatory.

Do 8 kwietnia br. organy prowadzące zasób muszą powołać komisje, które przynajmniej raz do roku będą przeprowadzać analizę przydatności użytkowej poszczególnych materiałów. Gremium takie ma się składać z 5 pracowników ośrodka, przy czym w jego pracach musi ich uczestniczyć przynajmniej trzech. Dokumenty uznane przez komisję za nieprzydatne, mają być wyłączone z zasobu i przekazywane do państwowego archiwum.

Kolejna ważna data to 8 stycznia 2015 r. Przed tym dniem ośrodki muszą wpisać do nowej ewidencji wszystkie materiały przechowywane dotychczas w postaci elektronicznej.

System PZGiK należy wdrożyć do 8 stycznia 2017 r. Do czasu jego uruchomienia rejestr zgłoszeń, ewidencję materiałów zasobu oraz rejestr wniosków o udostępnienie materiałów należy prowadzić w systemie informatycznym „zapewniającym bezpieczne gromadzenie informacji oraz możliwość późniejszej konwersji zgromadzonych danych do systemu PZGiK”. Obowiązek wdrożenia tego systemu oczywiście oznacza dla ODGiK-ów kolejne koszty – muszą bowiem zakupić nowe oprogramowanie do prowadzenia zasobu bądź zaktualizować już posiadane. By ulżyć samorządom, GUGiK proponuje podobne rozwiązanie, jak przy wdrażaniu ewidencji adresów czy budowie węzłów IIP, czyli udostępnienie darmowego oprogramowania. Jest ono opracowywane w ramach projektu realizowanego przez województwo mazowieckie, Płock oraz powiat piaseczyński. Jeśli jakiś samorząd się na to skusi, w zasadzie będzie musiał pokryć wyłącznie koszty związane z wdrożeniem i instalacją oprogramowania, migracją danych oraz przeprowadzeniem szkoleń z jego obsługi. Dodajmy, że jedną z jego składowych jest moduł Portal PODGiK odpowiadający swoimi możliwościami „portalowi internetowemu”. Jak informuje nas GUGiK, prace nad

programem wciąż się toczą, stąd na razie trudno określić, kiedy zostanie on udostępniony.

Oczywiście nie ma obowiązku korzystania z „mazowieckiego oprogramowania”. Do nowych przepisów dostosowano już komercyjne programy EWID2007 Geomatyki Kraków oraz Geo-Map firmy Geo-System. Jak rzeczowo zwraca uwagę prezes tej ostatniej Waldemar Izdebski, Geo-Map spełnia wymogi systemu PZGiK wypunktowane na stronie obok już od 6 lat. Do 8 stycznia zgodny z rozporządzeniem ma być także OŚRODEK 8 śląskiego Geobidu. Z kolei Geo-Info Ośrodek poznańskiej firmy Systherm Info ma być w pełni dostosowany do nowych przepisów pod koniec I kwartału 2014 r. Gdańska spółka BMT Argoss planuje modyfikację swojego systemu tylko po indywidualnych uzgodnieniach z klientami.

Znacznie bardziej dotkliwym wydatkiem będzie digitalizacja analogowych zasobów. GUGiK szacuje, że w przypadku centralnej części pochłonie to 7 mln zł. Każde województwo wyda natomiast na ten cel przeciętnie po 100 tys. zł, a starostwo – po 250 tys. zł. Z racji pracochłonności tego procesu rozporządzenie daje czas na cyfryzację zasobów do końca 2020 roku. Obowiązkowi temu nie podlegają jednak:

- materiały, które utraciły przydatność użytkową;
- dowody doręczeń zawiadomień i kopie doręczeń wezwań;
- dzienniki pomiarowe i związane z nimi szkice polowe, które nie dotyczą osnów geodezyjnych i pomiarowych oraz szczegółów terenowych I grupy,
- kopie materiałów zasobu.

• Czego zabrakło?

Choć nowe przepisy powinny znacznie ułatwić życie zarówno urzędnikom z ośrodka, jak i wykonawcom prac geodezyjnych, to w trakcie konsultacji społecznych nie brakowało głosów, że zmiany powinny iść znacznie dalej. Głównym postulatem przedsiębiorców było zniesienie obowiązkowej kontroli robót geodezyjnych. GUGiK odrzucał jednak tę propozycję, argumentując, że taką zmianę można wprowadzić tylko w ustawie.

Polska Geodezja Komercyjna alarmowała, że rozporządzenie wprowadza nowy, niejasny zapis dotyczący pozyskiwania materiałów do zasobu (§ 6 pkt 1). Sugeruje on, że pracownicy ośrodków będą mieli nieograniczone przyzwolenie na tworzenie i aktualizowanie materiałów zasobu tylko na podstawie mandatu bycia urzędnikiem. W skrajnych przypadkach może to być osoba nawet bez

wykształcenia geodezyjnego lub ze znikomym doświadczeniem. Znowu pada tu jednak riposta, że problem może rozwiązać jedynie ustawa.

Warto także przytoczyć uwagę Polskiego Towarzystwa Geodezyjnego odnośnie do rezygnacji z reglamentacji materiałów z zasobu bazowego. Zdaniem PTG osobom postronnym nie powinno się udostępniać dokumentacji zawierającej dane pomiarowe umożliwiającej precyzyjną lokalizację punktów lub znaków granicznych. Dotychczasowe ograniczenie jest w pełni uzasadnione, a swobodny dostęp do tych materiałów spowoduje niekontrolowany wzrost pa-

tologicznych działań osób nieuprawnionych, różnych geodetów amatorów, podejmujących próby interpretacji przebiegu granic nieruchomości, skutkujące np. sporami granicznymi. Uwagi tej jednak nie uwzględniono.

Kontrowersje mogą wzbudzać również przepisy przejściowe. Jakże jest bowiem prawdopodobieństwo, że większość powiatów wyrobi się z wdrożeniem systemu PZGiK do 2017 r. czy z cyfryzacją swoich zasobów do końca 2020 roku? Przykład modernizacji EGIB, przejścia na układ 2000 czy zakładania przez gminy ewidencji adresów nie daje dużych nadziei na dotrzymanie narzuconych terminów. ■

R E K L A M A

Zatankuj swoją firmę!

Szybka Biznes Pożyczka

- **wysoka kwota pożyczki** - nawet do 500 000 zł
- **długi okres spłaty** - do 120 miesięcy
- **bez zbędnych formalności**
- **na dowolny cel**
- **indywidualna propozycja warunków finansowania dostępna w kilka minut**, podczas jednego spotkania z doradcą

W Meritum Banku zatankujemy do pełna każdą firmę!
Sprawdź adresy placówek na www.meritumbank.pl

Przejdź do meritum

meritumbank¹⁰⁰

Niniejsza informacja nie stanowi oferty w rozumieniu art. 66 Kodeksu cywilnego.